

Nieuwsbrief nummer 8 (september 2011)

Dit is de achtste Nieuwsbrief VoorZorg, een extra editie naar aanleiding van nieuwe onderzoeksresultaten.

Informatie uit deze Nieuwsbrief kunt u toevoegen aan reeds bestaande nieuwsbrieven binnen uw organisatie (met bronvermelding).

Nieuw onderzoeksresultaat: VoorZorg effectief op het geven van borstvoeding

Naast het positieve effect van VoorZorg op het rookgedrag bij de vrouwen die VoorZorg krijgen, zoals in de vorige nieuwsbrief genoemd, blijkt er ook een gunstig effect te zijn op de borstvoeding!

In de controlegroep geeft slechts **6%** van de vrouwen borstvoeding op de babyleeftijd van 6 maanden. In de interventiegroep geeft **13%** van de vrouwen borstvoeding (landelijke cijfers 2007: 13% op de leeftijd van 6 maanden krijgt borstvoeding). Het verschil tussen de controlegroep en interventiegroep is **significant**; dat wil zeggen, berust niet op toeval, maar op het gebruik maken van het programma.

Het langdurig geven van borstvoeding (met zijn beschermende meerwaarde) is bij de risico-doelgroep, welke de VoorZorgmoeders zijn, niet gebruikelijk (zie de gegevens van uit de controlegroep welke gebruikelijke zorg hebben ontvangen). De VoorZorgverpleegkundigen bespreken en ondersteunen het geven van borstvoeding, uiteraard met respect voor en in overeenstemming met de wensen van de vrouwen. En met succes, zoals uit de onderzoeksresultaten bleek; waarbij deze doelgroep onverwacht op hetzelfde percentage borstgevoede baby's op de leeftijd van 6 maanden uitkomt als de gemiddelde Nederlandse baby.

Opnieuw een item waaruit blijkt dat het programma VoorZorg een positief effect heeft op de deelnemende vrouwen.

Factsheet VoorZorg

Het landelijke projectteam heeft een factsheet over VoorZorg gemaakt, die de JGZ organisaties kunnen gebruiken om hun contactpersonen bij gemeenten en andere netwerkpartners te informeren over VoorZorg, en de stand van zaken met betrekking tot de uitvoering en het effectonderzoek. De factsheet zal aan de organisaties worden toegestuurd en worden geplaatst op www.voorzorg.info.

Tweede Europese conferentie Nurse Family Partnership

Op 23 en 24 juni jl. vond de tweede Europese conferentie van Nurse Family Partnership (de algemene Amerikaanse term, in Nederland VoorZorg genoemd) plaats in Amsterdam, dit jaar georganiseerd door het VU Medisch Centrum, met deelname vanuit Nederland, Engeland en Duitsland. Dit zijn de drie Europese landen die de interventie uitvoeren en onderzoeken. De eerste uitwisseling vond vorig jaar plaats in Duitsland. De volgende conferentie zal plaatsvinden in Groot-Brittannië.

Zowel vanuit het onderzoeksteam als vanuit de praktijk waren collega's aanwezig die expertise hebben ten aanzien van VoorZorg of op een specifiek onderdeel, zoals kosten-effectiviteitanalyse.

De bijeenkomst was gericht op het uitwisselen van informatie en vooral ook van ervaring. Door internationaal samen te werken, wordt VoorZorg/NFP een beter en sterker project. Er worden ideeën ingebracht waar men zelf nog niet aan gedacht had. En op deze manier kunnen we leren van elkaar.

In alle drie de landen is het onderzoek in volle gang. Zowel Duitsland als Nederland (zie eerder) presenteerden veelbelovende resultaten. Zo bleek in Duitsland Nurse Family Partnership (daar Pro-Kind genoemd) effectief te zijn op de cognitieve ontwikkeling van het kind. Verder was het percentage vrouwen dat langer doorgaat met borstvoeding hoger in de groep die Pro-Kind krijgt. Op dit moment is men in Duitsland bezig met een kosteneffectiviteitanalyse. In Engeland zullen de resultaten aan het eind van de RCT bekend gemaakt worden. Wel zijn er uit de praktijk vele positieve reacties over het programma bekend.

De drie landen werken samen om het onderzoek te optimaliseren en uit te breiden. Tevens zijn de experts bereid om elkaar te adviseren bij het schrijven van internationale artikelen.

Het was een uitermate interactieve en stimulerende bijeenkomst.

Voortgang onderzoek VUmc

Onderzoek naar de effectiviteit was een eis vanuit de Verenigde Staten voor de uitvoering van VoorZorg in Nederland. Het Medisch Centrum van de Vrije Universiteit Amsterdam (VUmc) heeft dit opgepakt, en naast een onderzoeksvoorstel een promotietraject bij ingezet.

Jamila Mejdoubi is de promovenda in deze en heeft in opzet voor haar proefschrift een aantal artikelen in de maak. Het eerste is een designartikel, waarin wordt beschreven hoe het hele proces is gegaan vanaf het moment dat iemand bedacht om VoorZorg naar Nederland te halen tot en met het onderzoek. Een artikel over de selectiecriteria waarin wordt beschreven hoeveel risicofactoren aanwezig zijn bij onze doelgroep. Deze twee artikelen zijn bijna klaar voor publicatie. Het derde artikel gaat over korte termijn effecten en roken tijdens de zwangerschap. De artikelen over huiselijk geweld en kindermishandeling zijn in voorbereiding. Dit proefschrift zal in de tweede helft van 2012 gereed zijn. Via de Nieuwsbrief VoorZorg zullen deelnemers geïnformeerd worden over de voortgang en resultaten.

Ideeën voor onderzoek vanuit het veld

Naast de genoemde onderwerpen is er nog een schat aan data en onderwerpen die onderzocht kunnen worden. In het managersoverleg zijn al een paar ideeën genoemd:

- door dossieronderzoek gegevens achterhalen over kindermishandeling dan wel verwaarlozing
- tweede zwangerschappen in kaart te brengen (en dan duur tussen de opeenvolgende zwangerschappen)

Tijdens de landelijke bijeenkomsten zal aan de VoorZorgverpleegkundigen gevraagd worden waar zij denken dat de kracht van het programma in zit en op welke punten zij dit zouden willen onderzoeken.

Mogelijke onderzoeksvoorstellen zullen door de projectgroep in samenspraak met de managers verder uitgewerkt worden.

Huiselijk geweld, secundaire traumatisering en belang van supervisie

Op het managersoverleg is besproken dat het belangrijk is om supervisie te kunnen bieden aan VoorZorgverpleegkundigen specifiek op het gebied voorkómen van secundaire traumatisering door huiselijk geweld en andere heftige ervaringen, juist door de intense relatie die er bestaat tussen de VoorZorgklant (vaak slachtoffer) en VoorZorgverpleegkundige. Het projectteam zal hiervoor een voorstel maken voor alle organisaties.

Herziening training en handleidingen

Het NJi is momenteel bezig met een update en kwaliteitsverbetering van de VoorZorg-training. Hiervoor wordt onder andere nieuw trainingsmateriaal vanuit Amerika bekeken en waar nodig vertaald en toegevoegd. Dit geldt voor de zwangerschaps-, baby- als peutertraining. Zo zal bijvoorbeeld motiverende gespreksvoering een belangrijke plek krijgen binnen de training. Daarnaast gaan we beschrijven hoe de programma-integriteit bewaakt gaat worden en hoe het certificeringstraject eruit gaat zien.

Om de training transparant en overdraagbaar te maken wordt er een draaiboek/ handleiding gemaakt van de training. Naar verwachting wordt dit traject in het eerste kwartaal van 2012 afgerond.

Daarnaast zullen de handleidingen aangepast gaan worden, zoveel mogelijk met actieve inzet van VoorZorgverpleegkundigen, zij zullen hiervoor door het NJi benaderd worden.

Leerbaarheid van de klanten

Niet (meer) bij iedereen bekend, en daarom nogmaals ter attendering: op het besloten deel van de website www.voorzorg.info staat een handleiding voor

VoorZorgverpleegkundigen met informatie hoe zij bij het kennismakingsgesprek kunnen beoordelen of een zwangere vrouw leerbaar genoeg is om iets aan VoorZorg te hebben.

Monitoring

Er zijn wensen om het huidige monitoringsysteem aan te passen. Dit geldt zowel het gebruikersgemak (o.a. met meerder verpleegkundigen tegelijk in het systeem werken), de inhoudelijke onderwerpen, als de aansluiting bij het digitaal dossier JGZ. In het komende halfjaar gaan de organisaties en het projectteam verder met werken aan een systeem dat aan alle eisen voldoet. Bij de GGD Amsterdam is inmiddels het initiatief genomen om een de VoorZorgregistratie op te nemen in een web-based systeem.

Meer informatie over VoorZorg is te vinden op www.voorzorg.info. Voor contact met de onderzoekers van het VUmc kunt u mailen naar voorzorg@vumc.nl of bellen met het secretariaat, 020 4448108.